

Emlékeztető

„Az európai statisztika gyakorlati kódexe – tematikus tapasztalatcsere a hivatalos statisztikai szolgálat körében” című megbeszélés harmadik konzultációjáról, amelynek témája a

Folyamatminőség, minőségbiztosítás a statisztikában

Időpont: 2008. május 26. (8-13 óráig)

Helyszín: KSH - 1024 Budapest, Keleti Károly u. 5-7. (I. em. Keleti Károly terem)

Jelen vannak: Mellékelt jelenléti ív szerint (1. sz. melléklet)

Program:

1. Statisztikai folyamat, elvárások a Gyakorlati Kódex alapján – KSH
2. A statisztikai munkafolyamattal szembeni elvárások, minőségi irányelvek, egyéb előírások - KSH
3. Egyes folyamatszakaszok minőségi irányelveiről, követelményeiről; szabályzatok, ellenőrzés
 - a. Adatfelvétel tervezése KSH-ban és más intézményekben
 - b. Regiszterek minősége, hozzájárulása a statisztika minőségéhez – KSH
 - c. Körkérdés az intézményekben használt regiszterekről
 - d. Adminisztratív adatok (más forrásból származó adatok) használata – KSH
 - e. Imputálás – KSH
 - f. Körkérdés az adatátvételekről
 - g. A minőség mérési eszközeinek bemutatása egy folyamatszakaszra – KSH
4. Standard osztályozások
 - a. Standard közgazdasági osztályozások – KSH
 - b. Körkérdés az intézményekben alkalmazott osztályozásokról
5. Metaadatok, metarendszer
 - a. A KSH metarendszerének új fejezete – KSH
 - b. Körkérdés
6. Az adatszolgáltatói terhek fogalma, mérése – KSH
 - a. Adatszolgáltatói terhek csökkentésének eszközei – KSH
 - b. Körkérdés
7. Termelés Irányítási Rendszer
 - a. A rendszer célja, elemei, hasznosulása – KSH
8. Az együttműködés formái, lehetőségei, jövője – KSH
 - a. A hivatalos statisztikai szolgálaton belül, az EU-n belül, a tudományos világgal, az internet lehetőségeinek felhasználásával
 - b. Körkérdés az együttműködésekről, jó, rossz példák, jövőbeni igények
9. Összegzés, fejlesztési célok, lehetőségek

A megbeszélést **dr. Szép Katalin** (KSH), nyitotta meg. Ezt követően **Mag Kornélia** (KSH), a konzultáció szakmai házigazdája „Folyamatminőség – fogalmak” c. előadásában beszélt a statisztikai munkafolyamattal szembeni elvárásokról, a minőségi irányelvekről és egyéb előírásokról, valamint a nemzetközi gyakorlatról.

A konzultáció következő hat előadása az egyes folyamatszakaszok minőségi irányelveiről, követelményeiről; szabályzatokról és az ellenőrzésről szólt.

Elsőként **Havasi Éva** (KSH) mutatta be az adatfelvételek szakmai tervezésének folyamatát a KSH-ban: az új tervezési rendszer jellemzőit és a tervezési protokollokat.

Hozzászólásában **Gódorné Kaló Edit**, a Magyar Nemzeti Bank (MNB) főosztályvezetője elmondta, hogy a Magyar Nemzeti Bank az Európai Központi Bank adatfelvétel-tervezéshez használt szempontrendszerét adaptálta. Az MNB rendeletben és az OSAP-ban megjelenő adatfelvételek tervezése párhuzamosan halad.

Csonka Gizella, a Pénzügyminisztérium (PM) főosztályvezető-helyettese az államháztartási pénzügyi információs rendszer működését mutatta be röviden.

A regiszterek témakörben **Völfinger Zsolt** (KSH) ismertette a Gazdasági Szervezetek Regisztere feladatait, beszélt GSZR adatainak minőségéről és pontosságáról, a lefedettségről, az adatváltozások követéséről, a hozzáférhetőségről és dokumentációról, majd **Nagy Anna** (KSH) „Statisztikai címregiszter” c. prezentációjában mutatta be a KSH címregiszterének célját, tartalmát, szólt annak karbantartásáról és felhasználásáról.

Elsőként **Gódorné Kaló Edit** (MNB) szólt hozzá az elhangzottakhoz. Kiemelte, hogy Európában szinte egyedülálló a KSH és az MNB között a közeljövőben, a GSZR naponta frissített adatainak átadásával megvalósuló együttműködés. Jelezte, hogy az MNB által használt másik regiszter az ISI-regiszter.

Mátrainé Berkes Tünde, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium (IRM) osztályvezetője szólt arról, hogy a minisztérium az eljáró szervek regiszterét használja.

Dr. Stauber József, a Legfőbb Ügyészség (LÜ) tanácsadója hozzátette, hogy az ügyészség a nyomozóhatósági és ügyészségi statisztikai rendszer tekintetében azonos regisztereket használ az Igazságügyi és Rendészeti Minisztériummal. A büntetőjogi, illetve a közigazgatási és magánjogi igazgatási statisztika területén külső szervek regiszterét kívánják alkalmazni – mivel sok a külső partner, a rendszer kiépítése nehézségekbe ütközik. Az ügyészség harmadik regisztere az idegen számok regisztere.

Ignits Györgyi, az Állami Foglalkoztatási Szolgálat (ÁFSZ) képviselője elmondta, hogy a szolgálat alapvető regisztere a regisztrált munkanélküliek (azaz nyilvántartott álláskereső) regisztere, amihez kapcsolódik az Aktív Eszköz Regiszter. Folyamatban van az EMMA elnevezésű regiszter kiépítése is. A szolgálat fenntart egy munkaadókat nyilvántartó regisztert is.

Dr. Ulicska László, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium (SzMM) szakmai tanácsadója beszélt arról, hogy a minisztérium a szociális intézményekről épít ki regisztert, amelyet össze kívánnak kapcsolni az államkincstári rendszerrel, továbbá rá fog épülni egy központi információs rendszer is.

Szabó Elemér, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium (KvVM) főtanácsosa jelezte, hogy a minisztérium negyedévente veszi át a GSZR adatait, továbbá egy saját nyilvántartás, a Környezetvédelmi Alap Nyilvántartórendszer (KAR) adatait használja fel.

Petőházi Antal, a Honvédelmi Minisztérium (HM) ezredese szólt a minisztérium az adóhatósággal és az államkincstárral összekapcsolt rendszeréről.

Vágó Szabolcs, az Agrártudományi Kutatóintézet (AKI) osztályvezetője elmondta, hogy az intézmény évente egyszer vásárolja meg a KSH GSZR-adatait, és azt bővítik.

Csonka Gizella (PM) jelezte, hogy az Adószakértők és Könyvvizsgálók Névjegyzékét a minisztérium, míg a Magyar Államkincstár a GSZR-hez kapcsolódó Költségvetési Szervek Törzskönyve Nyilvántartást vezet. Kiemelte az Államháztartási Egyed elnevezésű regisztert, amelynek feladata az országgyűlés elé kerülő (államháztartási) prezentációs egységek azonosítása.

Richter Lajosné, az Energia Központ Kht. (EKK) információs igazgatója jelezte, hogy a GSZR adatait használja a kht.

Szilágyi Éva, az Egészségügyi Statisztikai Kutatóintézet (ESKI) főosztályvezető-helyettese elmondta, hogy nem rendelkeznek önálló regiszterrel.

A körkérdést követően **Gárdos Éva** (KSH) „Adminisztratív adatok és nyilvántartások statisztikai célú hasznosítása” c. prezentációja hangzott el. Az előadó beszélt a statisztikai és az adminisztratív adatok különbségéről, a statisztikai adatgyűjtési rendszerről, a Gyakorlati Kódex vonatkozó elveiről, az adminisztratív adatok hasznosításának előnyeiről és nehézségeiről, valamint az OST keretein belül működő, az adminisztratív adatok statisztikai célú felhasználhatóságának kérdésével foglalkozó Regiszter Munkabizottságról.

Csereháti Zoltán (KSH) az imputálásról tartott prezentációt: szólt az imputálás feladatáról, az imputálási módszerekről, az editálás és imputálás kapcsolatáról, valamint az imputálás alkalmazásának előnyeiről.

Hozzászólásában **dr. Stauber József** (LÜ) elmondta, hogy a bűnözési statisztika készítéséhez a KSH-tól kap az ügyesség a lakónépességről adatokat.

Az elhangzottak kapcsán **Gódorné Kaló Edit** (MNB) jelezte, hogy a Magyar Nemzeti Bank felhasznál adminisztratív adatokat, és imputálást is végez. Hangsúlyozta, hogy javítani kell az adminisztratív adatforrások felhasználhatóságát.

Csonka Gizella (PM) az adminisztratív adatforrások felhasználásnak nehézségeihez szólt hozzá.

Richter Lajosné (EKK) jelezte, hogy az EKK a Magyar Energia Hivataltól átvesz, a Pénzügyminisztériumnak pedig átad adatokat.

Gárdos Éva (KSH) a hozzászólások kapcsán kiemelte, hogy meg kell vizsgálni az adminisztratív adatforrások lefedettségét, felhasználhatóságát. Kérte a megjelenteket, hogy jelezzék az adminisztratív adatforrásokkal kapcsolatos tárgyalási szándékukat.

Mag Kornélia (KSH) „A minőség mérési eszközeinek bemutatása egy folyamatszakasza” c. előadása zárta a konzultáció első felét. Ennek során az előadó példaként a szezonális kiigazítás céljait, veszélyeit, folyamatát mutatta be, beszélt a kapcsolódó minőségi irányelvekről, az ellenőrzésről és az eredmény elfogadhatóságának feltételeiről. Kiemelte, hogy a szezonális kiigazítást a KSH felülvizsgálata során a felülvizsgálók jó példaként fogadták.

A konzultáció **Ercsey Zsófia** (KSH) „Standard közgazdasági osztályozások” c. prezentációjával folytatódott. Az előadó utalt a statisztikai törvény vonatkozó előírásaira, a Gyakorlati Kódex 7. elvére és a minőségi irányelvekre, ismertette az osztályozások jellemzőit, alkalmazását, közzétételét,

típusait, a 2008-ban bevezetett változásokat, kitért a TEÁOR, a Szakmakód jegyzék és a TESZOR 2008-as változatának bővebb bemutatására.

Gódorné Kaló Edit (MNB) elmondta, hogy a nemzeti bank ugyanazon osztályozásokat használja, amiket a KSH.

Dr. Stauber József (LÜ) jelezte, hogy az ügyészség a TEÁOR-t használja.

Ignits Györgyi (ÁFSZ) elmondta, hogy az ÁFSZ a FEOR-t, a TEÁOR-t és a szakképzési kód jegyzéket használja. A szolgálat kistérségi rendszere nem teljesen egyezik a KSH kistérségi rendszerével, de a különbözőségekből adódó problémákat egy ún. KMSR-rendszerrel hidalják át.

Dr. Ulicska László (SzMM) jelezte, hogy a minisztérium a TEÁOR-t használja.

Szabó Elemér (KvVM) szólt arról, hogy a minisztérium a TEÁOR-t használja, továbbá belső speciális rendszereket (pl. KAJ – Környezetvédelmi Anyag Jel) alkalmaz.

Petőházi Antal (HM) jelezte, hogy a minisztérium a TEÁOR-t használja.

Vágó Szabolcs (AKI) elmondta, hogy az intézet elsősorban a TEÁOR-t, de a külkereskedelmi adatok kapcsán a HS és a CN kódokat is használja.

Csonka Gizella (PM) beszámolt arról, hogy jogszabályi előírás alapján elkészült a TEÁOR-nál bővebb költségvetési szervek szakágazati besorolása. Elmondta, hogy az Államháztartási Információs Rendszerben közgazdasági és funkcionális osztályozást is használnak. Végezetül két kérdést tett fel:

- A Nemzetközi Valutaalap GFS osztályozását nem jelenteti-e meg a KSH a honlapján?
- Az SNA reformja várhatóan milyen változásokat hoz majd az adatgyűjtésekben?

Richter Lajosné (EKK) szólt arról, hogy a kht. a TEÁOR-t, a HS-t és a NACE-t használja.

Szilágyi Éva (ESKI) elmondta, hogy az intézet a FEOR-t és a TEÁOR-t alkalmazza. Jelezte, hogy a nemzetközi adatok kapcsán a SHA (System of Health Account) használata szükséges, de ezzel kapcsolatban szívesen konzultálnának a KSH-val.

Ercsey Zsófia (KSH) válaszában elmondta, hogy a honlapon megjelenő osztályozások körének bővítéséről a Nemzeti Számlák főosztály dönt, továbbítja nekik az elhangzott igényeket. Kiemelte, hogy 2009-től az új TEÁOR szerint publikálja majd a hivatal az adatokat, kivételt csak a Nemzeti számla képez: módszertani harmonizáció miatt azt 2011-től kell a TEÁOR szerint megjelentetni.

Dr. Szép Katalin (KSH) a kérdésekre reagálva elmondta, hogy az SNA változásának adatgyűjtésekre gyakorolt hatásáról még nem készült a KSH-ban akcióterv, de a jövőben minden érdeklődőt szívesen tájékoztat a hivatal a hatásokról.

Ercsey Zsófia (KSH) az elhangzottakat kiegészítve szólt arról, hogy van fordítókulcs a korábbi és az új TEÁOR között, de más bontású az új változat, ez pedig megnehezíti az átállást. Becslési módszereket kell majd alkalmazni a visszamenőleges adatokat illetően.

A metaadatok témakörben **Baracza Lajosné** (KSH) szólt a Gyakorlati Kódex kapcsolódó 15. elvéről, a metaadatok feladatáról, a módszertani dokumentáció rendszerének átfogó modelljéről, végül bemutatta a KSH honlapján a jövőben elérhető metaadat-rendszert egy tesztprogram segítségével.

Gódorné Kaló Edit (MNB) elmondta, hogy a nemzeti bank a leíró metával kapcsolatos feladatokat 2009-re ütemezte, de a vezérlő meta tekintetében is sok tennivaló vár még az intézményre, mivel az az MNB különböző rendszereiben eltérő kidolgozottságú.

Mag Kornélia (KSH) „Adatszolgáltatói terhelés” c. prezentációjában ismertette az adatszolgáltatói teher fogalmát, a KSH az adatszolgáltatói terhelés rendszeres mérésére vonatkozó projektje során elfogadott mutatórendszer elemeit, majd **Szép Katalin** (KSH) beszélt az adatszolgáltatói terhek csökkentésének lehetőségeiről: az adatfelvételek, illetve az adatszolgáltatók számának csökkentéséről, az egyes adatszolgáltatók terheinek mérsékléséről.

Gódorné Kaló Edit (MNB) beszámolt arról, hogy a nemzeti bank egyik szervezeti egységének az adatszolgáltatói kapcsolatok ápolása a feladata: felelős az adatgyűjtések megtervezésétől a visszajelzések fogadásáig minden kapcsolattartói feladat ellátásáért. A legnagyobb nehézséget a költségek mérése jelenti, e téren még sok a tennivaló.

Végezetül megköszönte a konzultációs lehetőséget, és jelezte, hogy az MNB szívesen együttműködne minden érdeklődő intézménnyel az egymástól tanulás terén.

Ignits György (ÁFSZ) elmondta, hogy minden munkaügyi kirendeltségen mérik, és országosan negyedévente értékelik a dolgozók, az ügyfelek és a munkaadók elégedettségét vizsgáló mutatót. Az adatszolgáltatók terheinek csökkentésére egyre szélesebb körben teszi lehetővé a szolgálat az elektronikus adatszolgáltatást, továbbá működik már az elektronikus aláírás is, mérsékelve a papíralapú forgalmat.

Gárdos Éva (KSH) jelezte, hogy a gazdasági minisztérium részt vesz egy uniós, a vállalkozások adminisztratív terheinek csökkentési lehetőségeit vizsgáló projektben. Szólt arról is, hogy a minisztérium érdeklődik a Standard Cost Model alkalmazása iránt.

Ezt követően **Mag Kornélia** tartott előadást „Termelésirányítási rendszer – TIR” címmel. Szólt a rendszer céljáról, elemeiről, a rendszerhez kapcsolódó feladatokról és szerepkörökről, a nyomon követés és értékelés folyamatáról.

Csonka Gizella (HM) jelezte, hogy a minisztérium tervezte hasonló rendszer bevezetését, de költséges lett volna a kialakítása.

A statisztikai szolgálat szerveinek további együttműködési lehetőségeiről **dr. Vigh Judit** (KSH) tartott előadást. Kiemelte az Országos Statisztikai Tanácsot, a mindenkori OSAP kidolgozását, az általános, eseti témákban történő együttműködést (pl. TEÁOR bevezetése), az intézmények közti kétoldalú együttműködést, a tudományos és szakmai fórumokat (pl. MST) és a Gyakorlati Kódexszel kapcsolatban rendezett üléseket, találkozókat. Jelezte, hogy szükséges információk a statisztikai folyóiratokban¹, a KSH honlapján² is elérhetők.

Beszélt a nemzetközi fórumokról, konferenciákról és együttműködési lehetőségekről. Hangsúlyozta, hogy Magyarország nem kellő arányban képviselteti magát ezen rendezvényeken, találkozókon, ezért szükséges lenne a hazai intézmények szervezett együttműködése.

Mag Kornélia (KSH) az elhangzottak kapcsán elmondta, hogy hivatali szinten sem szabályzott az, hogy az egyes nemzetközi fórumokra való felkészülésbe, a véleménykialakításba kit és mely intézményeket vonnak be.

Petőházi Antal (HM) hasznosnak találta a konzultációsorozatot. Hangsúlyozta, hogy szükségesnek tartaná, hogy a statisztika helyzetének rendbetétele felülről induljon el.

Csonka Gizella (PM) jó tükörnek tartja a KSH által készített kérdőívet. Javasolta, hogy a KSH adjon be kormány-előterjesztést a statisztika helyzetének javítására – felhasználva az elkészült jelentést, a statisztikai szolgálat állapotának részletezését. Megköszönte a konzultációs alkalmakat is. Jelezte, hogy a minisztérium nagyobb segítséget vár a módszertani kérdések terén. Javasolta azt is, hogy a KSH tartson fenn egy jegyzéket a nemzetközi fórumokról és kapcsolattartókról.

Dr. Szép Katalin (KSH) kiegészítve az előadásban elhangzott fórumok listáját, felhívta a figyelmet a szakterületi konferenciákra, amelyekben felmerülhetnek statisztikai kérdések, de ezekről a KSH nem szerez értesülést.

Az ülést **dr. Szép Katalin** zárta. Elmondta, hogy az OST szeptemberi ülésén fog elhangzani a konzultációsorozat és a kérdésekre adott válaszok értékelése. Felhívta a figyelmet arra, hogy az intézmények fejlesztési terveinek betartását az EUROSTAT ellenőrizheti. Kérte, hogy a korábban megküldött kérdőívekre is küldjék meg az intézmények a válaszokat, hogy elkészülhessen a jelentés az EUROSTAT számára. Végül megköszönte a szervek együttműködését és aktív részvételét.

Budapest, 2008. június 26.

¹ Például: Statisztikai Szemle (http://portal.ksh.hu/portal/page?_pageid=58,181198&_dad=portal&_schema=PORTAL)

² OST: http://portal.ksh.hu/portal/page?_pageid=37,620908&_dad=portal&_schema=PORTAL

Gyakorlati Kódex: http://portal.ksh.hu/portal/page?_pageid=37,577294&_dad=portal&_schema=PORTAL

OSAP: http://portal.ksh.hu/portal/page?_pageid=37,622254&_dad=portal&_schema=PORTAL

MST: <http://www.mstnet.hu/>

Jelenléti ív
(2008. május 26.)

	SZERVEZET	NÉV
1.	<i>Egészségügyi Stratégiai Kutatóintézet</i>	Szilágyi Éva
2.	<i>Energia Központ Kht.</i>	Richter Lajosné
3.	<i>Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztérium, Agrártudományi Kutatóintézet</i>	Vágó Szabolcs
4.	<i>Honvédelmi Minisztérium</i>	Petőházi Antal
5.	<i>Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium</i>	Mátrainé Berkes Tünde
6.	<i>Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium</i>	Szabó Elemér
7.	<i>Legfőbb Ügyészség</i>	Dr. Stauber József
8.	<i>Magyar Nemzeti Bank</i>	Gódorné Kaló Edit
9.	<i>Miniszterelnöki Hivatal</i>	Dr. Barát Mária
10.	<i>Pénzügyminisztérium</i>	Csonka Gizella
11.		Ocskai Gabriella
12.	<i>Szociális és Munkaügyi Minisztérium, Állami Foglalkoztatási Szolgálat</i>	Demkó Olivér
13.		Ignits Györgyi
14.		Dr. Ulicska László
15.	<i>Központi Statisztikai Hivatal</i>	Baracza Lajosné
16.		Csereháti Zoltán
17.		Ercsey Zsófia
18.		Földesi Erika
19.		Gárdos Éva
20.		Havasi Éva
21.		Mag Kornélia
22.		Nagy Anna
23.		Sulykosné Papp Edit
24.		Dr. Szép Katalin
25.		Dr. Vigh Judit
26.		Völfinger Zsolt